

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **BUREZ s.r.o.**, IČO: 25421131
se sídlem Karlovarská 60, Klášterec nad Ohří
zastoupený advokátem JUDr. Ing. Tomášem Matouškem
se sídlem Dukelská třída 15/16, Hradec Králové

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2018, č. j. MZP/2018/560/1186

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jakož i zrušení jemu přecházejícího rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) ze dne 19.4.2017 č.j. ČIŽP/47/2018/1825 (dále jen „rozhodnutí inspekce“). Rozhodnutím inspekce byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125d odst. 4 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), jehož se dopustil tím, že jako provozovatel vodního díla - malé vodní elektrárny Moravský Krumlov dne 24.4.2017 nezachoval minimální zůstatkový průtok 250 l/s ve vodním toku Rokytná na jezu v ř. km 15,055 v Moravském

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Krumlově. Za spáchání tohoto přestupku byla žalobci rozhodnutím inspekce uložena pokuta ve výši 50.000 Kč a současně povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč. Napadeným rozhodnutím žalovaný výši pokuty snížil na 35.000 Kč a ve zbytku rozhodnutí inspekce potvrdil.

2. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce je provozovatelem malé vodní elektrárny v Moravském Krumlově (dále jen „MVE“). K jejímu provozování je oprávněn na základě rozhodnutí Městského úřadu Moravský Krumlov ze dne 8.2.2012 č.j. MUMK 2741/2012 o povolení k odběru povrchových vod a k využívání jejich energetického potenciálu (dále jen „vodoprávní rozhodnutí“), jímž byla žalobci stanovena mj. povinnost při provozu MVE dodržovat minimální zůstatkový průtok 250 l/s. Dále byl provoz elektrárny podmíněn minimální hladinou vody v toku Rokytná v profilu jezu na úrovni 235,43 m.n.m.
3. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že dne 24.4.2017 provedli pracovníci inspekce šetření provozu MVE. Šetření bylo zaměřeno na dodržování minimálního zůstatkového průtoku pod jezem na řece Rokytná v ř. km 15,055 v Moravském Krumlově (dále jen „jez“). Dle odborného odhadu inspekce protékalo přes jez v den šetření cca 20 l/s. Odpadem MVE, která byla v den šetření v provozu, přitom protékalo cca 300 l/s. Při šetření byla pořízena fotodokumentace jezu a jeho okolí, která je součástí záznamu o úkonech předcházejících kontrole ze dne 15.5.2017 č.j. ČIŽP/47/OOV/1211231.003/17/BJK. Na základě uvedeného šetření byla provedena kontrola žalobce v souvislosti s nakládáním s vodami na MVE ve smyslu zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“). Při kontrole dne 16.6.2017 nebyla MVE v provozu vzhledem k nedostatku vody v řece Rokytná. Protékající množství vody činilo dle odborného odhadu inspekce cca 150 l/s. Skutečnosti zjištěné při šetření dne 24.4.2017 inspekce posoudila jako porušení ustanovení § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona a rozhodnutím inspekce shledala žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona, za což mu uložila pokutu ve výši 50.000 Kč a současně povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč.
4. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí ztotožnil se závěry uvedenými v rozhodnutí inspekce. Zdůraznil, že účelem minimálního zůstatkového průtoku je zachování kontinuity průtoku povrchové vody, která zajistí podmínky pro vodní ekosystémy a ekosystémy spojené s povrchovými vodami a umožní obecné nakládání s povrchovými vodami. Teprve při zachování minimálního zůstatkového průtoku je možné odvést případné nadbytečné množství vody na malou vodní elektrárnu za účelem využití jejího energetického potenciálu. Povinnost dodržet na jezu minimální zůstatkový průtok 250 l/s je žalobci stanovena vodoprávním rozhodnutím. V den šetření bylo zjištěno, že minimální zůstatkový průtok zdaleka dodržen nebyl a žalobce odváděl téměř veškerou vodu z toku. Jako nedůvodnou shledal žalovaný odvolací námitku, že průtok nebyl dodržen z důvodu znečištění jezu. Dle žalovaného se jednalo o drobné nečistoty, které by byly při ponechání řádného průtoku odplaveny. K odvolací námitce týkající se žalobcem instalovaných senzorů zajišťujících automatické vypnutí provozu elektrárny při poklesu hladiny vody na hodnotu blízkou stanovenému minimu žalovaný uvedl, že jejich nastavení je záležitostí žalobce a že i při používání snímačů hladiny je povinen dodržet minimální zůstatkový průtok. Dle sdělení inspekce byly při šetření dne 24.4.2017 vodočetné latě, jejichž dodatečnou kontrolu žalobce navrhuje, velmi těžko přístupné, proto inspekce v den šetření

ke kontrole hladiny pomocí vodoměrných latí nepřistoupila. V odvolacím řízení bylo prokázáno, že délka úseku toku, ve kterém nebyl dodržen minimální zůstatkový průtok dne 24.4.2017, nebyl 70 m, jak je uvedeno v rozhodnutí inspekce, nýbrž 35-40 m. Na základě zjištění, že žalobce svým jednáním negativně ovlivnil kratší úsek toku řeky Rokytná, žalovaný snížil výši uložené pokuty na 35.000 Kč. Tuto novou výši pokuty neshledal s ohledem na závěry obsažené v nálezů Ústavního soudu ze dne 31.10.2012 sp. zn. I. ÚS 1400/10 likvidační, přičemž poukázal na možnost splátkového kalendáře.

5. V žalobě označil žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné a nesprávné v celém rozsahu. Namítl, že dle vodoprávního rozhodnutí lze realizovat provoz MVE při průtoku vyšším než 250 l/s, a současně odběrem vody nesmí hladina vody v toku Rokytná klesnout pod úroveň přelivné hrany jezu, tj. pod 235,43 m.n.m. Při hladině vody 235,43 m.n.m. však již není možné zachovat průtok 250 l/s. Přestože byla při šetření dne 24.4.2017 zachována podmínka minimální hladiny vody, je žalobci inspekci vytýkáno nedodržení minimálního zůstatkového průtoku. Takový výklad však dle žalobce popírá smysl podmínek stanovených ve vodoprávním rozhodnutí, protože přiblížení se nejnižší možné povolené hladině toku vody by vždy znamenalo nedodržení minimálního zůstatkového průtoku. Žalobce proto rozumí podmínce minimálního zůstatkového průtoku tak, že odběr vody lze zahájit, pokud je splněn minimální zůstatkový průtok 250 l/s a v odběru lze následně pokračovat, dokud by případně nedošlo k poklesu hladiny vody na minimální povolenou úroveň, tj. 235,43 m.n.m. K tomu žalobce podotkl, že díky sondě umístěné na jezu se provoz MVE automaticky vypne, pokud hladina vody klesne na úroveň 235,44 m.n.m. (tj. 1 cm nad minimální stanovenou hladinou), čímž je zajištěno, že k poklesu hladiny vody v důsledku provozu elektrárny nemůže dojít. Žalobce dále namítl, že v den šetření byla přelivná hrana jezu značně zanesena protékajícím odpadem, kvůli němuž se průtok snížil. To však nelze klást za vinu žalobci, neboť pevný jez je ve vlastnictví a správě státního podniku Povodí Moravy s.p., kterému z § 59 odst. 1 písm. f) vodního zákona vyplývá povinnost odstraňovat předměty a hmoty zachycené či ulpělé na vodních dílech.
6. Žalobce rovněž brojil proti způsobu provedení kontroly minimálního zůstatkového průtoku. Dle vodoprávního rozhodnutí je totiž jako jediný způsob kontroly stanovena vodoměrná lať. Tato podmínka však byla při šetření inspekci zcela opomenuta. Se závěrem obou správních orgánů, že k doložení nedostatečného průtoku je dostačující fotodokumentace a záznam, žalobce nesouhlasí, neboť pak by postrádalo smysl stanovení způsobu kontroly průtoku ve vodoprávním rozhodnutí. K tomu žalobce namítl, že jak v prvostupňovém, tak v odvolacím řízení navrhoval provedení místního šetření, při kterém by byl zkontrolován stav, umístění a kalibrace vodoměrných latí a hladinových snímačů. Místní šetření však správními orgány provedeno nebylo a žalovaný se s touto skutečností nevypořádal a neprovedení žalobcem navrhovaného důkazu v napadeném rozhodnutí nikterak neodůvodnil. Z tohoto důvodu považuje žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné.
7. Výše uložené pokuty je dle žalobce nepřiměřená a likvidační. Za roky 2017 a 2018 byly tržby MVE nižší v důsledku dlouhodobého celoplošného sucha. Nadto je z tržeb třeba odečíst náklady spojené s provozem elektrárny, přičemž tyto náklady v poslední době značně převyšovaly tržby. I kdyby bylo pravdou, že žalobce porušil vodní zákon, nelze mu udělit pokutu výrazně převyšující celoroční zisk, zvláště když porušení zákona nemělo žádné následky.

8. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že považuje rozhodnutí inspekce i napadené rozhodnutí za bezvadná. K žalobní námitce o nemožnosti souběžného dodržení podmínek stanovených vodoprávním rozhodnutím uvedl, že dle jeho názoru je prvotní povinností žalobce zachovat minimální zůstatkový průtok přes jez a teprve druhotné je dodržení výšky hladiny vody toku. Osazení senzorů a měření výšky hladiny má být pomocným vodítkem pro provozovatele MVE při dodržování minimálního zůstatkového průtoku. Tvrzením ohledně dodržené výšky hladiny vody se žalobce dle mínění žalovaného snaží odpoutat pozornost od nesplnění hlavní povinnosti, tj. povinnosti zachovat minimální zůstatkový průtok v toku řeky Rokytná, který zajišťuje kontinuitu průtoku povrchových vod. Žalobní námitku, že důvodem nedodržení minimálního zůstatkového průtoku bylo znečištění koruny jezu, označil žalovaný za nedůvodnou. Ze záznamu o úkonech přecházejících kontrole totiž vyplývá, že se jednalo o drobné nečistoty – rostlinné naplaveniny či drobné úlomky větví. V případě zachování stanoveného průtoku přes jez by došlo k odplavení těchto drobných nečistot. Tak tomu bylo i při kontrole dne 16.6.2017, kdy tokem Rokytná protékalo cca 150 l/s, tedy množství nižší než minimální zůstatkový průtok, a jez byl přitom průtočný. Dne 24.4.2017 však žalobce při provozu MVE odváděl téměř veškerou vodu z toku na elektrárnu, a drobné nečistoty tak neměly být jak odplaveny.
9. K námitce žalobce o nedodržení způsobu měření minimálního zůstatkového průtoku pomocí vodoměrných latí žalovaný uvedl, že tyto vodoměrné latě jsou přístupné jen z toku řeky a pouze z areálu MVE, čímž byla v den šetření znemožněna jejich kontrola. Dále zopakoval své stanovisko, které uvedl již v napadeném rozhodnutí, a sice že nastavení senzorů výšek hladin je záležitostí provozovatele MVE a jejich používání nemění ničeho na žalobcově povinnosti dodržovat při odvádění vody na elektrárnu minimální zůstatkový průtok. K námitce neprovedení žalobcem navrhovaného místního šetření žalovaný konstatoval, že není povinností správního orgánu provádět veškeré navrhované důkazy. Skutkový stav byl zcela jednoznačně prokázán při místním šetření dne 24.4.2017, kdy inspektoři zjistili, že přes jez neteče téměř žádná voda. Tuto skutečnost zaznamenali do záznamu a svá zjištění doložili fotodokumentací. Žalobce v průběhu kontroly ani v průběhu správního řízení o přestupku tato zjištění ničím nevyvrátil.
10. K namítané nepřiměřenosti výše uložené pokuty žalovaný uvedl, že se v daném případě nejedná o nepřiměřenou tvrdost. Při rozhodování v dané věci žalovaný vycházel z judikatury Ústavního soudu v oblasti ukládání pokut, a dále z judikatury Nejvyššího správního soudu zabývající se nepříznivou finanční situací delikventa ve vztahu k ukládané pokutě. Nesouhlasí s tím, že by se výše pokuty měla odvíjet od tržeb žalobce za roky 2017 a 2018, neboť dle závěrů Nejvyššího správního soudu nelze akceptovat stav, kdy by špatně hospodařící subjekty či subjekty nacházející se v dlouhodobé ztrátě byly za své protiprávní jednání prakticky nepostihnutelné.
11. Při ústním jednání před soudem konaném dne 13.5.2021 setrvali účastníci řízení na svých dosavadních podáních a procesních stanoviscích. Žalobce odkázal na námitky uplatněné v žalobě a zdůraznil, že jediným způsobem kontroly minimálního zůstatkového průtoku podle vodoprávního rozhodnutí, který však byl inspekcí ignorován, je vodoměrná lať. Žalovaný při jednání odkázal na písemné vyjádření k žalobě a na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Doplnil, že vodoměrné latě byly vzhledem k jejich umístění pro inspektory nepřístupné. Tyto latě a jejich nastavení navíc nejsou pro inspekci

směrodatné, neboť z jiných důkazů je zřejmé, že k dodržení stanovené hodnoty minimálního zůstatkového průtoku nedošlo. Pořízená fotodokumentace svědčí o tom, že dne 24.4.2017 byl na jezu u MVE pouze minimální průtok, který inspektoři odhadli na pouhých 20 l/s, v podstatě šlo jen o průsak přes jez. Nedodržení hodnoty minimálního zůstatkového průtoku žalobcem znamená, že nebyly zachovány ekologické funkce toku. Dle názoru žalovaného je výše pokuty uložené žalobci adekvátní; tato byla jednou z nejnižších, které jsou na jižní Moravě provozovatelům MVE ukládány za nedodržení minimálního zůstatkového průtoku.

12. Soud při ústním jednání zamítl návrh žalobce na doplnění dokazování výsledovkami za rok 2017, 2018 a 2019 vztahujícími se k předmětné MVE (jedná se o listiny založené na č.l. 38 – 40 soudního spisu), neboť dospěl k závěru, že tyto listiny nejsou způsobilé prokázat žalobcem tvrzenou nepřiměřenost a likvidační výši pokuty (k tomu viz níže).
13. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
14. Podle § 36 odst. 1 vodního zákona minimálním zůstatkovým průtokem je průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku a zohledňuje možnosti rekreační plavby.
15. Podle § 36 odst. 2 vodního zákona minimální zůstatkový průtok stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami. Vodoprávní úřad přitom přihledne k podmínkám vodního toku a možnostem rekreační plavby, charakteru nakládání s vodami a vychází z opatření k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí podle § 26. Dále stanoví místo a způsob měření minimálního zůstatkového průtoku a četnost předkládání výsledků těchto měření vodoprávnímu úřadu.
16. Podle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona je vlastník vodního díla povinen dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní řád a schválený manipulační řád, neprodleně oznamovat vodoprávnímu úřadu změny mající vliv na obsah manipulačního řádu a předkládat vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na úpravu manipulačního řádu tak, aby byl v souladu s komplexním manipulačním řádem podle § 47 odst. 4 písm. g); náležitosti manipulačních a provozních řádů stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.
17. Podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodního díla dopustí přestupku (dle znění zákona účinného do 30.6.2017 správního deliktu) tím, že provozuje vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a).
18. Podle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona ve znění účinném do 30.6.2017 za správní delikt se uloží pokuta do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), odstavce 4 písm. a) nebo odstavce 6 písm. b).
19. Podle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí za přestupek lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), odstavce 4 písm. a) nebo odstavce 6 písm. b).
20. Poté, co soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí spočívající v neprovedení žalobcem navrhovaného důkazu v podobě místního šetření, jehož předmětem měla být kontrola stavu, umístění a kalibrace vodoměrných latí a hladinových

snímačů, a dále v absenci odůvodnění neprovedení tohoto důkazu. Z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 26.2.1993 č. j. 6 A 48/92-23 vyplývá, že rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, které skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, proč považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl či jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. V nyní posuzovaném případě žalovaný k navrhovanému důkazu vyjádřil závěr, že „*nastavení senzorů výšek hladin je záležitostí provozovatele MVE. Při používání tohoto zařízení je vždy povinen dodržovat při odvádění vody na MVE vodoprávně stanovený MZP (minimální zůstatkový průtok) v toku Rokytná.*“ Žalovaný pochybil, jestliže v odůvodnění napadeného rozhodnutí explicitně neuvedl, že navrhovaný důkaz místním šetřením neprovedl a jaké konkrétní důvody ho k tomu vedly. Toto pochybení však bez dalšího nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Soud přihlédl ke skutečnosti, že se žalovaný k navrženému důkazu místním šetřením de facto vyjádřil tak, že nastavení senzorů výšek hladin je záležitostí provozovatele MVE a slouží jako vodítko pro provozovatele elektrárny při dodržování minimálního zůstatkového průtoku. Soud však v této souvislosti považuje za podstatné především to, že skutkový stav spočívající v nedodržení minimálního zůstatkového průtoku žalobcem byl při šetření provedeném dne 24.4.2017 prokazatelně zjištěn a zdokumentován, a jakákoliv dodatečná kontrola vodoměrných laťí či hladinových snímačů by proto byla zjevně nadbytečná. Jinými slovy řečeno, opodstatněnost návrhu na provedení takového důkazu byla spolehlivě vyvrácena provedením jiných důkazů, s jejichž pomocí byl skutkový stav potřebný pro rozhodnutí prokazatelně zjištěn v potřebném rozsahu. Jakákoliv *dodatečná* kontrola vodoměrných laťí či hladinových senzorů provedená v rámci následného správního řízení o přestupku by navíc nemohla mít vliv na zjištění inspekce o hodnotě průtoku na jezu dne 24.4.2017, neboť skutková zjištění plynoucí z této kontroly by se logicky upínala k datu jejího provedení a nikoliv k rozhodnému datu 24.4.2017, kdy bylo nedodržení minimálního zůstatkového průtoku inspektory zjištěno. Jinak řečeno, i kdyby byly vodoměrné laťe a hladinové senzory dodatečně zkontrolovány a bylo by zjištěno jejich správné nastavení, nemohlo by to nic změnit na zjištěné skutečnosti, že dne 24.4.2017 netekla tokem řeky Rokytná nad jezem téměř žádná voda, a žalobcem tak nebyl dodržen minimální zůstatkový průtok při provozu MVE. Zrušením napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost toliko pro nezodpovědnost nadbytečnosti provedení žalobcem navrhovaného důkazu za situace, kdy skutkový stav byl nezvratně zjištěn jinými řádně provedenými důkazy, by se soud uchýlil k přepjatému formalismu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.6.2007 č.j. 5 Afs 132/2006 – 44).

22. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů obsahují srozumitelně formulované důvody, pro které byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle vodního zákona. Je z nich zřejmé, z jakých podkladů a skutečností příslušné správní orgány při rozhodování o vině a o určení druhu a výše správního trestu vycházely a k jakým zjištěným polehčujícím a přitěžujícím okolnostem přihlédly. Soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že neprovedení žalobcem navrhovaného důkazu místním šetřením a nedostatečné odůvodnění neprovedení tohoto důkazu nezakládá nepřezkoumatelnost ani nezákonnost napadeného rozhodnutí.
23. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce, že jediným způsobem kontroly minimálního zůstatkového průtoku je dle vodoprávního rozhodnutí vodoměrná lať. Povinnost průběžně kontrolovat dodržování podmínek stanovených vodoprávním rozhodnutím vodoměrnou

latí se vztahuje na provozovatele MVE, ve vztahu k němuž je vodoprávní rozhodnutí vydáváno, tedy na žalobce a nikoli na inspekci. Za situace, kdy vodoměrné latě byly vzhledem k jejich umístění pro pracovníky inspekce dne 24.4.2017 prakticky nepřístupné (z rozhodnutí inspekce plyne, že jsou umístěny v uzavřeném prostoru MVE, přičemž jedna se nachází na začátku vtokového objektu a druhá za stavidlem), nezbylo inspekci než použít jinou metodu kontroly. K tomu lze dodat, že pracovníci inspekce jsou zcela jistě dostatečně erudovaní k tomu, aby učinili kvalifikovaný odborný odhad průtoku vody nad jezem v řádech desítek litrů za sekundu. Z jimi pořízené fotodokumentace založené ve správním spise je nadto zřejmé, že jezem skutečně neprotékala téměř žádná voda. Dle odborného odhadu inspekce byl průtok cca 20 l/s, tj. minimální zůstatkový průtok nebyl dodržen o více než 200 l/s. Závěry inspekce o nedodržení minimálního zůstatkového průtoku ze strany žalobce jsou zcela průkazné, přezkoumatelné a s ohledem na zjištěnou minimální hodnotu průtoku vody na jezu dne 24.4.2017 nelze ani z laického pohledu jakkoliv pochybovat o jejich správnosti.

24. Neobstojí námitka žalobce, že důvodem nižšího průtoku vodního toku v den šetření bylo zanesení přelivné hrany jezu odpadem, jehož odklizení měl zajistit vlastník a správce jezu, státní podnik Povodí Moravy s. p. Soud v tomto směru plně přisvědčil logické argumentaci žalovaného vyjádřené v napadeném rozhodnutí, že ponechal-li by žalobce dostatečný průtok vodním tokem, drobné nečistoty (větvě, rostliny) by proud toku přirozeně odplavil, stejně jako tomu bylo při kontrole dne 16.6.2017, kdy tokem řeky Rokytná protékalo cca 150 l/s, přičemž i za této situace, kdy jezem protékalo množství vody, které stále nedosahovalo stanovené výše minimálního zůstatkového průtoku, byl jez průtočný.
25. Žalobce v žalobě též poukázal na nemožnost souběžného dodržení podmínek stanovených vodoprávním rozhodnutím. Podmínky ve vodoprávním rozhodnutí lze podle něj chápat jen tak, že odběr vody lze zahájit, pokud je splněn minimální zůstatkový průtok 250 l/s a následně lze v odběru pokračovat, dokud by případně nedošlo k poklesu hladiny vody na minimální povolenou úroveň, tj. 235,43 m.n.m. Takovéto interpretaci podmínek stanovených vodoprávním rozhodnutím nelze přisvědčit. Soud má ve shodě s názorem žalovaného za to (a ostatně to vyplývá i ze zákonné úpravy institutu minimálního zůstatkového průtoku v § 36 odst. 1 vodního zákona), že účelem povinnosti zachování minimálního zůstatkového průtoku je zachování ekologických funkcí vodního toku. Již z toho je zřejmé, že stanovená hodnota minimálního zůstatkového průtoku musí být udržována konstantně. Vodoprávní rozhodnutí stanovuje žalobci podmínky pro nakládání s povrchovými vodami následovně: „1) Odběr povrchových vod v množství max. 0,6 m³/s. 2) Odběr lze realizovat při průtocích v toku Rokytná v profilu jezu vyšších jako 0,25 m³/s. 3) Odběrem vody předmětnou malou vodní elektrárnou nesmí hladina vody v toku Rokytná v profilu jezu zaklesnout pod úroveň přelivné hrany jezu, tzn. hladina stálého vzdutí musí být vlivem provozu MVE na úrovni 235.43 m.n.m.“. Vodoprávní rozhodnutí obsahuje ještě další podmínky, ty se však týkají průtoku v období zámrazu, a nejsou tedy pro projednávanou věc relevantní. Prostým jazykovým výkladem výše citovaných podmínek nelze než dospět k závěru, že všechny tyto podmínky musí být při provozu MVE splněny současně. Z druhé podmínky přitom jednoznačně plyne, že při průtocích v toku Rokytná v profilu jezu nižších než 250 l/s nelze odběr vody pro potřeby MVE realizovat. Povinností žalobce při provozu MVE tedy bylo postupovat tak, aby se při odběru vody z řeky Rokytná nikdy nesnížil průtok na stanoveném místě (v profilu jezu) pod hodnotu 250 l/s. Jen takovým postupem mohlo být dosaženo účelu, který zákon s minimálním zůstatkovým průtokem spojuje, tj. umožnění ekologických funkcí daného vodního toku.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

26. Neopodstatněná je též žalobcova argumentace o likvidační výši uložené pokuty. Soud připomíná, že původně uloženou pokutu ve výši 50.000 Kč již moderoval žalovaný na výsledných 35.000 Kč, a to s ohledem na nová zjištění svědčící ve prospěch žalobce. Při stanovení konečné výše pokuty žalovaný oprávněně vycházel z relevantní judikatury Ústavního soudu, a to konkrétně z nálezu ze dne 31.10.2012, sp. zn. I. ÚS 1400/10, dle kterého pokuta ve výši 50.000 Kč není (ani) pro podnikající fyzickou osobu likvidační, přičemž v napadeném rozhodnutí zároveň poukázal na možnost využití splátkového kalendáře a zdůraznil preventivní funkci pokuty. Podrobně přitom vysvětlil, k jakým polehčujícím a přitěžujícím okolnostem při stanovení výše pokuty přihlédl. Soud považuje odůvodnění výše pokuty obsažené v napadeném rozhodnutí za dostatečně určité a srozumitelné a se závěry žalovaného se plně ztotožňuje.
27. Není pochyb o tom, že uložená sankce musí pro pachatele představovat negativní důsledek jeho protiprávního jednání, neboť jedině tak může mít požadovaný represivní i výchovný účinek. Závažnost protiprávního jednání uvedeného v ustanovení § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona je obecně vyjádřena horní hranicí sazby pokuty, kterou zákon s tímto jednáním spojuje a která podle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona činí 1 000 000 Kč. Žalobci ve výsledku uložená pokuta se přitom pohybuje při samotné dolní hranici zákonné sazby, představuje toliko 3,5 % z maximální možné sazby, a již z tohoto důvodu ji není možné označit za nepřiměřeně vysokou.
28. Co se týče zohlednění osobních a majetkových poměrů pachatele, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133 dospěl k závěru, že správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je k těmto skutečnostem povinen přihlédnout tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Likvidační pokutou přitom rozšířený senát rozumí sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty.
29. V projednávané věci soud nepřisvědčil tvrzení žalobce o nepřiměřenosti a likvidačním charakteru uložené pokuty. Pokuta ve výši 35 000 Kč je sice citelným zásahem do hospodaření žalobce, nejedná se však o částku, která by mohla nadobro znemožnit jeho podnikání či jej jinak zásadním způsobem ovlivnit. Opak žalobce v řízení před správním orgánem a ani v řízení před soudem ničím neprokázal. Ostatně již samotný fakt, že žalobce jako subjekt práva nadále existuje a vyvíjí podnikatelskou činnost i v roce 2021, prokazuje nepravdivost jeho tvrzení o likvidačním charakteru sankce, která mu byla uložena napadeným rozhodnutím v roce 2018.
30. Výsledovky za roky 2017 – 2019 předložené žalobcem soudu nejsou způsobilé prokázat tvrzenou nepřiměřenost a likvidační charakter pokuty, a soud proto návrh na doplnění dokazování těmito listinami zamítl. Nejprve je nutno uvést, že tyto listiny nebyly předloženy žalovanému v průběhu správního řízení, takže k nim logicky nemohl při rozhodování ve věci samé přihlížet. Soud pak tyto listiny jako důkaz odmítl provést, neboť se vztahují toliko k předmětné MVE, a neprokazují tedy celkovou finanční situaci žalobce. Na to, že uložená pokuta může mít likvidační charakter, je možné usuzovat pouze při znalosti údajů prokazujících komplexní ekonomickou a finanční situaci daného subjektu

jako celku (nikoliv pouze jedné jeho provozovny). Výše pokuty ukládané žalobci za shora uvedený přestupek nemůže být závislá na tom, jakých hospodářských výsledků dosahuje předmětná MVE (zda je její provozování v určitém období ziskové nebo ztrátové). Nelze totiž připustit, aby se pachatel domohl nižší pokuty, než která je za obdobné protiprávní jednání ukládána jiným subjektům, pouze s poukazem na své nepříznivé ekonomické výsledky, resp. na nepříznivé ekonomické výsledky jedné své provozovny. V této souvislosti lze odkázat též na judikaturu Nejvyššího správního soudu zmíněnou žalovaným ve vyjádření k žalobě, podle níž nepříznivá ekonomická situace delikventa nemůže zapříčinit stav, kdy za své protiprávní jednání tento nebude vůbec postižitelný (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.1.2017 č.j. 4 Ads 244/2016-36).

31. Uložená sankce musí plnit svůj účel, tj. musí působit jak represivně, tak i preventivně. Represivní funkce představuje „trest“ v původním slova smyslu, tedy ryze negativní následek protiprávního jednání, který spočívá v zásahu do majetkové sféry žalobce. Preventivní funkce sankce pak zahrnuje jednak odrazení samotného žalobce od dalšího porušování práva v budoucnu, ale je též výstrahou ostatním zaměstnavatelům (srov. rozhodnutí NSS ze dne 7. 6. 2017 č.j. 6 As 68/2017-63). Uložení nižší sankce žalobci, či dokonce upuštění od jeho potrestání s poukazem na nepříznivé hospodářské výsledky předmětné MVE by vedlo k tomu, že by uložená sankce neplnila svou represivní a preventivní funkci.
32. Stanovení výše pokuty je zpravidla věcí správního uvážení správního orgánu, který sankci ukládá. Správní uvážení přitom obecně podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu, kdy soud toliko zkoumá, zda správní orgán nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, jestli jeho uvážení je v souladu s pravidly logického usuzování, zda bylo učiněno na podkladě dostatečně zjištěného skutkového stavu, eventuálně jestli se správní orgán nedopustil zneužití správního uvážení (viz rozsudek NSS ze dne 9. 7. 2014 č.j. 1 As 82/2014-38). V posuzované věci soud nezjistil, že by žalovaný správní orgán při uložení sankce žalobci vybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, nebo že by z jeho strany došlo ke zneužití správního uvážení. Uvážení správního orgánu stran výše pokuty je dle náhledu soudu zcela v souladu s pravidly logického usuzování a bylo učiněno na podkladě dostatečně zjištěného skutkového stavu.
33. Protože soud v projednávané věci neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
34. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná

nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 13. května 2021

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu